

PRZESADZAĆ (19) *vb impf*

e jasne; w *inf* oba a jasne; w pozostałych formach -sã- (8), -sa- (5); -sã- *GliczKsiąż, RejPos* (2), *RejZwierc* (2), też *Calep*; -sã- : -sa- *Mącz* (2:5).

inf przesadzać (4). ◇ *praes 1 sg* przesadzam (8). ◇ *3 sg* przesadzà (1). ◇ *3 pl* przesadzają (4). ◇ *imp 2 sg* przesadzaj (2). ◇ [con *3 sg m* by przesadział.]

Sł stp, Cn notuje, *Linde XVI* (jeden z niżej notowanych przykładów) – *XVII* (z *Cn*) – *XVIII w. s.v. przesadzić*.

1. Przekładać na inne miejsce, umieszczać gdzie indziej; *transponere Mącz, Calep; transferre Mącz, Cn; deponere Mącz; traducere Cn* (12) : *Transpono*, Przekładam z yednego mieyfca ná drugie przeladzam. *Mącz* 312a; zãwŹze kiedy bys miał co koło tych Karpiãth íprawowãc albo łowic/ albo przeladzãc/ Pãtrz zãwŹzdy dnia pogodnego *Strum Pv; Calep* 1081a.

Zwrot: »przesadzać na insze miejsce« (1): *Transfero, Przenofzẽ/ Przeladzam ná ynŹze mieifca. Mącz* 124c.

a. O roślinach: wykopawszy, sadzić w innym miejscu; *transplantare Mącz, Cn; transerere Calep, Cn; deplantare, explantare Mącz; differre Cn* [w tym: co (5)] (7) : *Semina deponere, LatoroŹli ízczepic albo mlode drzewka wladzac przeladzãc. Mącz* 381b, 303a; *Calep* 1079a.

przesadzać dokqd (3): *Cf przesadzać skqd dokqd, Zwrot*.

przesadzać skqd dokqd (2): *Seminarium. Est locus ex quo transferuntur plantae in aliam terram – Miefcze dla plodzenia, z ktorego nidzei [lege: indziej] zãfie przeladzaiã. Calep* 964a. *Cf Zwrot*.

Zwrot: »przesadzać na insze miesce, z jednego miejsca na drugie« [szyk zmienny] (1:1): *Seminarium, Miefcze do mlodych ízczepow/ ízczepienia/ ktore potim ná ynŹze mieifca gdy yuz odroŹtã przeladzaiã Mącz* 381c; *Transplanto, Przeladzam ízczep z yednego mieyfca ná drugie. Mącz* 462d.

Szereg: »przesadzać albo szczepić« (1): *Nutrix aliquando pro seminario, Miãfto ogrãdkã gdzie ziolã roãdzki/ LãtoroŹli y co takowego chowaiã/ aż fie godzã przeladzãc albo ízczepic. Mącz* 255c.

b. Odłączając, odosobniać, izolować [co od czego (żywotne)] (1) : [pastuchowie] dobre á zdrowe owce od pãrflywych á zãrãŹliwych przeladzaiã/ aby Źye nye myŹŹliãty/ y łãmy od Źyebye nye kãŹiãly. *GliczKsiąż* B4.

2. Wybierać na urząd [kogo na co] (2) : iãcy mãiã byc íprawce á ízãfãrze tych Źkãrbow Pããfkich [...]/ y iãkie mãiã byc íprawy á ízãfãrŹthwo ich/ y iãko fie podawce ábo przelãzeni/ ktorzy ie ná to przeladzaiã [!]/ mãiã ná to rozmyŹlãc *RejPos* 24v, 330.

3. Przekraczać w czymś normę; nie zachowywać umiaru [w tym: czego (z przeczeniem) (1)] (2) :

a. W jedzeniu (2) :

Zwrot: »nazbyt przesadzać« (1): (*nagł*) Ná *Kuchnie*. (–) *Rãdzec nazbyt nie przeladzay/ Ten gmãch zãwŹzdy z mieŹzkiem zgadzaj RejZwierc* 237v.

W przem (1) : *Chcefzli nie miec w mieŹzku ítrãchu/ Nie przeladzay tego gmãchu [tj. kuchni]. RejZwierc* 237v.

b. [W wynagradzaniu robotników: płacić zbyt wiele, przepłacać [kogo czym]: Aby gwarek albo huttny pan, ieden drugiemu robotnikow nie odludzãł, a mytem nie przesadzãł. *OrdunekGõrn* 33.]

4. *Umieszczać na powierzchni czegoś drobne elementy ozdobne; wysadzać klejnotami* (2) : Interstinguo, Przedzielam/ przeładzam. *Mqcz* 416b.

Zwrot: »[co] perłami przesadzać« (1): Distinguere gemmis coronam Wieniec perłami przeładzać. *Mqcz* 416a.

5. *Przewiązywać czymś w celu złączenia, spajać* (1) : Internecto, Przeplatom/ przeładzam/ przewięzuję. *Mqcz* 244b.

Synonimy: 1. przekładać, przenosić; b. oddzielać, odłączać, rozdzielać, wyłączać; 2. mianować, nominować, obierać, powoływać, przekładać, wybierać, wysadzać, wzywać; 3. przebarszczać; a. objadać się, obżerać się, przekładać się; b. przeplatać; 4. wysadzać; 5. przeplatać, przewięzować, spajać.

Formacje współrdzenne cf SADZIĆ.

Cf PRZESADZANIE, PRZESADZANY

AKI